

Kinderopvang

ESKADEE

Dichtbij, vertrouwd & speels!

Pedagogisch beleidsplan 2019

Inhoudsopgave

Inleiding	2
A. Onze pedagogische opvoedingsdoelen en uitgangspunten	4
1. Het bieden van emotionele veiligheid in een gezonde en veilige omgeving	6
2. Het bevorderen van de ontwikkeling van persoonlijke competenties	9
3. Het bevorderen van de ontwikkeling van sociale competenties	10
4. Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen	10
B. Onze profilering en methodes	11
Bijlagen vanaf pagina	17

Inleiding

Dit document helpt (aanstaande) ouders bij het maken van de keuze voor onze kinderopvang. Past onze opvang bij je opvoeding en ideeën? Ouders die al gebruik maken van onze kinderopvang kunnen dit pedagogisch beleidsplan gebruiken om ons werk te toetsen: doen we wat we zeggen?

Wij zien kinderen als unieke persoonlijkheden. Afhankelijk van hun leeftijd, interesses en ontwikkelingsniveau, zullen zij zich gaandeweg ontplooien en de wereld om hen heen gaan ontdekken. In onze veilige, warme en vertrouwde omgeving komt ieder kind op eigen wijze tot zijn recht.

Dichtbij, vertrouwd & speels!
Deze woorden zijn onze dagelijkse bron van inspiratie. Ze drukken uit dat kinderen bij ons op eigen wijze tot hun recht mogen komen door te ontdekken en nieuwsgierig te zijn. Door hun grenzen te verkennen in een omgeving die actief is met een breed activiteiten aanbod. Dichtbij en vertrouwd betekent als een tweede thuis, veilig en warm.

Inhoud

Allereerst wordt kort onze organisatie beschreven. Vervolgens beschrijven wij onze visie op kinderen en opvoeden en de uitgangspunten bij ons dagelijks handelen. Daarna benoemen wij in deel A de vier opvoedingsdoelen die onze organisatie nastreeft en worden de wettelijke zaken besproken. In deel B lees je over onze profilering en methodieken.

Leeswijzer

Waar we spreken over een kind in de 'hij' vorm, worden zowel jongens als meisjes bedoeld. De pedagogisch medewerkers worden benoemd in de 'zij' vorm, waarmee zowel vrouwelijke als mannelijke medewerkers worden bedoeld.

Reikwijdte

Dit pedagogisch beleid heeft betrekking op alle opvangvormen van ESKADEE; het kinderdagverblijf, de peuterarrangementen en de buitenschoolse opvang. Hoewel het beleid voor deze opvangvormen in grote lijnen gelijk is, hebben we bij de beschrijving van de pedagogische doelen een splitsing gemaakt in leeftijdscategorieën. We beschrijven de verschillen per onderdeel voor kinderen van 0 - 4 jaar en 4 -13 jaar, deze specificatie vind je in de bijlagen.

Werkplannen

Op al onze vestigingen wordt gebruik gemaakt van hetzelfde beleidsplan. Per vestiging is er een werkplan dat onlosmakelijk verbonden is met het pedagogisch beleidsplan. Het beschrijft onze aanvullende ideeën op de vestiging in de dagelijkse praktijk.

Dit pedagogisch beleid is voorgelegd aan bestuur, MT en Centrale Oudercommissie van ESKADEE. Ons pedagogisch beleid wordt jaarlijks geactualiseerd.

Missie.

ESKADEE: de vertrouwde en professionele kinderopvangorganisatie binnen de gemeente Drimmelen. Binnen het uitdage

a Het coach programma in de praktijk:

Visie
Onder de noemer kindcentrum is ESKADEE in 2020 binnen de gemeente Drimmelen in alle basisscholen vertegenwoordigd. Hier werken we intensief samen met alle partijen die een relevante bijdrage leveren aan de ontwikkelingen van de 21ste- eeuwse vaardigheden bij kinderen van 0-13 jaar. De basis voor deze kindcentra vormt een doorgaande leerlijn en een gemeenschappelijke en maatschappelijk verantwoorde invulling van zes O's: Ontwikkeling, Opvoeding, Opvang, Onderwijs, Ontspanning en Ouderbetrokkenheid. Zo kan ieder kind op eigen wijze tot zijn recht komen.

Zo kijken wij naar kinderopvang

Bij ons ontmoeten kinderen andere kinderen en andere volwassenen. ESKADEE biedt niet alleen veilige en verantwoorde opvang maar draagt ook bij aan de opvoeding en ontwikkeling van kinderen. In ons handelen en omgaan met kinderen zijn pedagogische aspecten verweven.

Dit pedagogisch beleidsplan vertelt wat we doen en waarom. Op iedere locatie is er ook nog een locatie-specifieke bijlage. Hierin zijn onze ideeën vertaald naar de dagelijkse praktijk.

Pedagogisch medewerkers zijn medeopvoeders in nauwe samenspraak met ouders en verzorgers. Wij bepalen ons niet tot één specifieke pedagogische richting. Vanuit onze visie op kinderen en onze visie op opvoeden, benutten we inspiratie en ideeën uit verschillende opvoedkundige stromingen.

Onze pedagogisch medewerkers zijn het fundament van onze kinderopvang. Zij geven de kinderen elke dag de liefdevolle en professionele begeleiding die zij verdienen.

De rol van onze pedagogisch medewerkers en de dagelijkse leiding

Onze pedagogisch medewerkers zijn het fundament van onze kinderopvang. Zij geven de kinderen elke dag de liefdevolle en professionele begeleiding die zij verdienen. De pedagogisch medewerker is degene die vorm geeft aan het pedagogisch beleid in haar werk met de kinderen in het kinderdagverblijf, de peuterspeelgroep of de buitenschoolse opvang.

De basishouding is een positieve benadering van de kinderen met een opgewekte, vriendelijke, uitstraling met warmte en hartelijkheid. We laten op een positieve manier merken dat we betrokken zijn bij het kind, 'er zijn' voor het kind en ons in het kind te verplaatsen. Zo voelt een kind dat het op ons terug kan vallen.

Onze pedagogisch medewerkers hebben kennis van de ontwikkeling van kinderen, van verzorging, gezonde voeding en hygiëne. ESKADEE werkt met professionele pedagogisch medewerkers die zijn opgeleid conform de eisen volgens CAO kinderopvang.

Onze dagelijkse leiding bestaat uit energieke en verbindende locatiehoofden, die onze teams helpen verder te groeien en mee te bouwen aan onze ambities in het belang van de kinderen. Zij zijn de spin in het web en dienen de juiste werksfeer te creëren waarin prettig en professioneel wordt samengewerkt. Zij zijn je aanspreekpunt voor bijzonderheden.

Zie ook Bijlage 1. Gevraagde competenties pedagogisch medewerkers.

Het coachprogramma in de praktijk

Voor de medewerkers van Eskadee is er een gezamenlijke thema bijeenkomst (oktober 2018) georganiseerd om de komst van pedagogisch coaches toe te lichten.

Medewerkers hebben ter introductie een uitleg ontvangen over de werking van hun brein waarin naar voren kwam wat er in ons brein gebeurt en wat er nodig is om tot verandering te komen.

De aanleiding voor introductie komt voort uit de wet IKK.

Alle pedagogisch medewerkers worden gecoacht, binnen Eskadee zijn er voor het jaar 2019 afspraken gemaakt van minimaal 2 keer in 2019.

Pedagogisch medewerkers hebben zelf de mogelijkheid om een extra contact moment met de pedagogisch coach aanvragen.

Het doel voor het jaar 2019 van de pedagogisch coaching:

- Beter aansluiten bij de kinderen; meespelen
- Van taakgericht naar kindgericht
- Eenduidige pedagogische werkwijze

Op basis van de hierboven beschreven doelen wordt een nulmeting /observatie op de groep gedaan door de pedagogisch coaches.

Werkwijze van de pedagogische coaches:

- Vakinhoudelijke gesprekken met jou als collega
- Praten en sparren ten behoeve van je persoonlijke ontwikkeling op pedagogisch vlak.
- Op basis van geplande afspraken
- Geen beoordeling
- De medewerker geeft zo mogelijk bij elk gesprek vooraf aan wat het doel/ hulpvraag is.
- Na afloop van het gesprek noteert de pedagogisch medewerker de bevindingen/ afspraken op het BAMB formulier.
- Het locatiehoofd wordt via de medewerker of door medewerker met pedagogisch coach op de hoogte gebracht van de vorderingen/ behalen van de eigen doelen.
- Er vindt overleg plaats tussen de twee pedagogisch coaches onderling
- Locaties in Terheijden, Wagenberg en Hooge Zwaluwe : Amber den Hartog
- Locaties in Made : Saskia de Leeuw

Onze locaties

In onze kindercentra worden kinderen van 0-13 jaar in één gebouw opgevangen. Daarnaast kennen wij kinderdagverblijven waar kinderen van 0-4 jaar worden opgevangen en buitenschoolse opvang locaties (BSO) voor kinderen van 4-13 jaar. Tenslotte bieden wij op meerdere locaties in ons werkgebied peuteropvang aan voor kinderen van 2-4 jaar.

A. Onze pedagogische opvoedingsdoelen en uitgangspunten

Opvoedingsdoelen

De invulling van onze opvang is gebaseerd op de vier opvoedingsdoelen geformuleerd door Professor Marianne Riksen-Walraven . Zij was de eerste hoogleraar Pedagogiek voor de kinderopvang en heeft deze doelen opgesteld aan de hand van wat een kind in de eerste jaren nodig heeft voor zijn welzijn en ontwikkeling. Deze basisdoelen maken onderdeel uit van de Wet Kinderopvang.

Onze pedagogische opvoedingsdoelen zijn:

1. Het bieden van emotionele veiligheid in een gezonde en veilige omgeving
2. Het bevorderen van de ontwikkeling van persoonlijke competenties
3. Het bevorderen van de ontwikkeling van sociale competenties
4. Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen

Uitgangspunten

Onze visie willen wij natuurlijk tot uiting brengen in de praktijk. Daarom hebben wij onze visie omgezet in tien praktische uitgangspunten. Deze uitgangspunten worden gedragen door alle (pedagogisch) medewerkers en vormen de basis voor ons dagelijks handelen:

- Aandacht en respect voor de eigenheid en uniciteit van ieder kind
- Respectvolle onderlinge omgang
- Ontwikkelingsgerichtheid
- Het geven van ruimte en het stellen van grenzen
- Creëren van een thuisgevoel
- Aanreiken van uitdagende activiteiten in een omgeving waar kinderen zich prettig voelen en kunnen ontwikkelen
- Investeren in kwaliteit en ontwikkeling van onze medewerkers.
- Balans tussen veiligheid en uitdaging in binnen- en buitenruimtes én in activiteiten
- Stimuleren van kinderopparticipatie, ouder- en personeelsmedezeggenschap
- Samenwerking met andere organisaties rondom het kind (scholen, sport, creativiteit, club en buurthuiswerk, jeugdzorg).

Pedagogische middelen

Binnen ESKADEE worden de volgende vijf pedagogische middelen ingezet om onze pedagogische opvoedingsdoelen te bereiken:

- Interactie tussen pedagogisch medewerker en kinderen; De manier waarop ze met elkaar omgaan.
- De groep; de rol en invloed van de groep kinderen en volwassenen
- De binnen- en buitenruimte; de inrichting en het gebruik van de ruimte
- Activiteiten die het kind kan doen of ondernemen (ontdekken, onderzoeken, uitproberen)
- Spelmateriaal; alles waarmee het kind kan spelen

In de pedagogische werkplannen wordt de praktische invulling hiervan nader uitgewerkt. Deze zijn op te vragen bij je eigen locatie.

Een dag op één van onze locaties is een leerzame ervaring voor kinderen: ze kunnen sociale ervaringen opdoen, vriendschappen sluiten, kennis maken met normen en waarden, anderen leren respecteren en zelfvertrouwen creëren.

Zo kijken wij naar kinderen:

- Kinderen hebben veel mogelijkheden in zich (kinderen zijn competent).
  - Elk kind heeft zijn eigen aard, eigen karakter, al van geboorte af, maar wordt ook verder
  - ontwikkeld en gevormd door ervaringen die het opdoet.
  - Een kind mag zijn wie het is: het feit dat mensen verschillen beschouwen wij als een basisgegeven en een verrijking van de groep.
- Kinderen moeten nog veel ontdekken en meekrijgen voor ze zelfstandig in de maatschappij kunnen functioneren.
  - Kinderen zijn belangrijk: zij zijn degenen die de maatschappij in de toekomst vormgeven.

Zo kijken wij naar opvoeden:

- Wij gaan uit van een positieve benadering van kinderen. Wij stimuleren ze en moedigen ze aan. We waarderen elk kind zoals het is. Respect in de omgang vinden wij fundamenteel.
- Wij vinden het belangrijk dat het kind zich thuis voelt bij ESKADEE; dat het zich op zijn gemak voelt en plezier heeft.
- Wij vinden het belangrijk om in te gaan op wat kinderen zelf aangeven of inbrengen. Dat kan gaan om duidelijk aangegeven concrete ideeën voor spel of activiteiten, maar ook om vragen of behoeften die minder uitgesproken zijn.
- Goed luisteren en kijken naar kinderen vinden wij essentieel. Wij stemmen onze benadering, gedrag en handelen af op wat kinderen individueel en binnen de groep inbrengen en nodig hebben.
- Kinderen kunnen veel en hebben vaak meer in zich dan je ziet. Wij bieden een scala aan mogelijkheden om 'er alles uit te halen wat er in zit'.
- Wij geven kinderen de ruimte om zich te ontwikkelen, maar we geven ook grenzen aan waar dat nodig is. Kinderen moeten kunnen ontdekken en zich kunnen verwonderen, kunnen uitproberen, de wereld verkennen en hun eigen mogelijkheden daarin zien en ervaren. We zoeken steeds naar een zorgvuldige balans tussen noodzakelijke fysieke en emotionele veiligheid en het bieden van voldoende uitdaging middels activiteiten en speelmogelijkheden.

Ons uitgangspunt:
Ieder kind is welkom en het kind staat voorop.

1. Het bieden van emotionele veiligheid in een gezonde en veilige omgeving

Een kind moet zich veilig en geborgen voelen om zich te kunnen ontwikkelen. Alleen in een veilige, warme en vertrouwde omgeving komt ieder kind op eigen wijze tot zijn recht. Wij vinden het daarom belangrijk om een huiselijke sfeer te scheppen waarin een kind zich gewaardeerd en welkom voelt.

**Ons uitgangspunt:
onze opvang is als een
tweede thuis:
veilig en warm**

Stamgroep

Binnen onze opvang wordt gebruik gemaakt van stamgroepen. Dit versterkt het gevoel van herkenbaarheid en emotionele veiligheid voor de kinderen. De verschillende stamgroepen zijn huiselijk ingericht en het materiaal en meubilair zijn afgestemd op de ontwikkelingsfase van de kinderen in de stamgroep. Kinderen volgen in hun stamgroep een dagritme en komen gedurende de dag dezelfde volwassenen en kinderen tegen.

- Tijdens de intake wordt aan ouders en kinderen duidelijk aangegeven in welke stamgroep het kind is geplaatst en welke pedagogisch medewerkers in principe bij welke groep horen. Dit wordt vastgelegd in het ouderportaal. Ouders kunnen dat hier te allen tijde inzien.
- Aan één kind worden maximaal drie vaste pedagogisch medewerkers gekoppeld. Aan nul-jarigen zijn twee vaste gezichten gekoppeld. Als er op basis van de beroepskracht-kindratio (BKR) met drie of meer pedagogisch medewerkers op één groep gewerkt wordt, worden maximaal drie vaste gezichten toegewezen aan een groep met nul-jarigen. Dit wordt tijdens de intake besproken en vastgelegd op het formulier.
- Per opvangdag is minimaal één van deze drie vaste pedagogisch medewerkers werkzaam op de groep van dat kind. Deze pedagogisch medewerker is tevens het vaste aanspreekpunt voor ouders.
- Ons streven is een goed personeelsbeleid, zodat een vaste pedagogisch medewerker bij o.a. langdurige ziekte of verlof structureel vervangen wordt;
- Tenslotte werken zoveel mogelijk dezelfde pedagogisch medewerkers met dezelfde kinderen. We streven ernaar dat ook de pedagogisch medewerkers die invallen bij ziekte of vakantie bekend zijn voor de kinderen. Dit biedt emotionele veiligheid en bescherming.

Bij de indeling van de groepen wordt erop gelet dat het individuele kind voldoende aansluiting vindt bij leeftijdsgenootjes en dat de samenstelling van de groep recht doet aan het ontwikkelingsniveau van het kind. Op minder drukke momenten/dagdelen is het mogelijk dat stamgroepen worden samengevoegd. Uiteraard zorgen wij dan voor een bekende pedagogisch medewerker voor alle kinderen uit deze samengestelde stamgroep en voldoende individuele aandacht voor ieder kind.

Binnen de stamgroep worden de kinderen door de pedagogisch medewerkers gestimuleerd om zelf te kiezen wat ze willen doen. Wel zorgen wij ervoor dat er een inspirerend, leuk en afwisselend aanbod van spel, speelgoed en activiteiten is. Wij hanteren hierbij een duidelijke structuur in de dag; er zijn vaste ritmes en rituelen die de kinderen vertrouwen en veiligheid bieden.

Juist vanuit die structuur kunnen we flexibel inspelen op actuele gebeurtenissen van die dag. Zo eten en drinken we bijvoorbeeld op vaste tijden, maar kunnen we af en toe ook besluiten om eens lekker buiten te gaan picknicken: kleeft op de grond en boterhammen uit het vuistje eten! Stam- en basisgroepen worden beschreven in de locatie-specifieke bijlage.

**Ons uitgangspunt:
regisseer de dag**

Open deurenbeleid

Gedurende de dag worden ook (spel)activiteiten georganiseerd waarbij de verschillende stamgroepen samenkomen. Op die momenten ondernemen kinderen onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers binnen- of buitenactiviteiten. Dit kunnen korte activiteiten zijn, zoals het doen van een spel. Ook een langere activiteit, zoals een bezoek aan de kinderboerderij, is mogelijk. Kinderen van verschillende leeftijden, ook broertjes en zusjes, komen elkaar zo gedurende de dag re-

gelmatig tegen en spelen met elkaar buiten de eigen stamgroep om. Wij noemen dat het open deurenbeleid: 'Samen als het kan, apart als het moet'.

Binnen het open deurenbeleid staan naast rust en regelmaat, ruimte en respect centraal. Hierdoor komt de nadruk meer op de ontwikkeling, zelfstandigheid en keuzevrijheid van de kinderen.

De pedagogische doelen die hieraan gekoppeld worden, zijn:

- Uitbreiding van de speelruimten, de speelmaterialen en de leefwereld van het kind
- Uitbreiding van de onderlinge contacten van het kind
- Profiteren van talenten/kwaliteiten pedagogisch medewerkers
- Vertrouwdheid met gehele gebouw

Bij baby's komt de behoefte aan veiligheid en stabiliteit op de eerste plaats. Daarom wordt bij ESKADEE het welzijn van baby's binnen het werken met open deuren zorgvuldig bewaakt. Er is een grens aan het aantal verschillende kinderen en medewerkers dat een baby kan overzien op een dag.

Mentorschap

Elk kind heeft zijn eigen mentor. Tijdens de intake wordt bekend gemaakt wie de mentor van het kind is. Ook wordt dit vastgelegd in het ouderportaal. Ouders kunnen dit zelf te allen tijde inzien. Natuurlijk hebben al onze pedagogisch medewerkers oog voor de ontwikkeling van alle kinderen in hun groep, maar de mentor let specifiek op de ontwikkeling en het welbevinden van de aan haar toegewezen kinderen. Zij is het aanspreekpunt voor ouders (en in de BSO ook voor het kind zelf) en zij is ook degene die actie onderneemt, als er bijzonderheden zijn in de ontwikkeling van het kind. Wanneer er bijzonderheden zijn, wordt dit eerst met ouders besproken. Samen met de ouders maken we een plan van aanpak en indien nodig verwijzen we ouders door naar het consultatiebureau of het CJG. De mentor werkt op de groep waar het kind komt en voert de gesprekken met de ouders/verzorgers en met de toegewezen kinderen van de BSO. Voor de ouders en de kinderen van de BSO is duidelijk wie de mentor is. Dit wordt tevens vastgelegd in het ouderportaal.

Wennen en afscheid nemen

Wij vinden het belangrijk dat zowel de ouders als het kind een vertrouwensband opbouwen met onze pedagogisch medewerkers en het kindercentrum en ervaren of het klikt. Eerst kunnen de ouders een kort bezoekje brengen met het kind. Vervolgens kan het kind twee maal een uur komen voor proefopvang zonder zijn ouders.

**Ons uitgangspunt:
Door de ogen van
het kind kijken.**

Afscheid nemen is voor sommige kinderen moeilijk, vooral als zij nog niet zo lang bij ons komen.

Daarom vinden wij het belangrijk dat de ouder kort en duidelijk afscheid neemt. Het kind weet dan dat de ouder weg is en hem later weer komt ophalen.

Zie voor alle details: Bijlage 2. Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid en vertrouwen

Beroepskracht-kindratio en veiligheid (BKR)

De BKR is de verhouding tussen het aantal pedagogisch medewerkers en het aantal aanwezige kinderen in een groep en is afhankelijk van de leeftijdsopbouw van de groep. Ook verschilt de BKR tussen het kinderdagverblijf en de buitenschoolse opvang. De BKR wordt in de locatie-specifieke bijlage uitgeschreven.

Om de BKR vast te kunnen stellen, maken wij gebruik van de website van de Rijksoverheid www.1ratio.nl. De uitkomsten van deze tool zijn leidend binnen ESKADEE.

Afnemen extra dagen

Het kan zijn dat ouders incidenteel een extra dag(deel) willen afnemen. Deze incidentele opvang vindt in principe plaats binnen de eigen stamgroep van het kind. Dit is mogelijk als de maximale stamgroeps-

grootte evenals het aantal pedagogisch medewerkers gehandhaafd blijft (BKR).

Als er geen plaats is op de eigen groep, vragen we toestemming aan de ouder/verzorger om het kind op een andere groep of vestiging te plaatsen. Dit vragen wij via het ouderportaal aan en ouders/verzorgers kunnen dit via het ouderportaal ook goedkeuren of afwijzen. In het ouderportaal staat tevens vermeld op welke groep het kind dan komt.

3-uursregeling

Op een kinderdagverblijf of BSO kan gedurende korte tijd worden afgeweken van de BKR. Tijdens het brengen en ophalen, zijn er minder kinderen aanwezig. Tijdens de middagpauze van pedagogisch medewerkers slapen veel kinderen, waardoor minder kinderen actieve pedagogische aandacht behoeven. Om voor een bepaalde flexibiliteit te zorgen, is de 3-uursregeling van kracht. In de locatie-specifieke bijlage wordt expliciet beschreven op welke tijdstippen er wordt afgeweken en wanneer niet van de BKR. Deze uren van de afwijkende inzet kunnen op de dagen van de week verschillen maar zijn wel iedere week hetzelfde. De tijdvakken waarbinnen afgeweken kan worden van de BKR kunnen per groep verschillend zijn.

Het is mogelijk dat ten hoogste 3 uur per dag (niet aaneengesloten) minder beroepskrachten worden ingezet dan volgens de BKR is vereist, maar nooit minder dan de helft van de benodigde pedagogisch medewerkers. Voor de BSO geldt dat je in de reguliere VSO en NSO een half uur mag afwijken. Op vakantiedagen en studiedagen gaat ook de 3-uursregeling van kracht, op voorwaarde dat minimaal 10 uur aaneengesloten opvang geboden wordt.

Indien wordt afgeweken van de BKR, wordt de aanwezige pedagogisch medewerker zo mogelijk ondersteund door een stagiaire. Indien er bij afwijking van de BKR slechts één beroepskracht in het kindercentrum wordt ingezet, dan is er tenminste één andere volwassene in het kindercentrum aanwezig (stagiaire, leerkracht, facilitair medewerker of pauzerende collega).

Tenslotte is op elke locatie een achterwachtregeling van kracht. Er staat beschreven op de roosters wie de achterwacht is voor welke dag. En hoe deze bereikbaar is.

Zie voor alle details: Bijlage 3. Regelgeving BKR

Vierogenprincipe

Binnen ESKADEE worden de volgende uitgangspunten gehanteerd om de veiligheid van de kinderen te waarborgen: Wordt verder toegelicht in de locatie-specifieke bijlage.

Het vierogenprincipe houdt in dat er altijd een andere volwassene moet kunnen meekijken of meeluisteren als een pedagogisch medewerker alleen met de kinderen is.

- Bij ons is sprake van een groepsproces, een groot verschil t.o.v. opvang bij een gastouder. Medewerkers corrigeren elkaar onderling, er is sprake van sociale controle.
- Er is een open aanspreekcultuur; pedagogisch medewerkers durven elkaar aan te spreken op gedrag. Ook indien een ouder of anderszins betrokkene afwijkend gedrag vertoont, durven de pedagogisch medewerkers hun gevoelens of twijfels kenbaar te maken en zijn zij niet bang voor de consequenties die dit met zich meebrengt. In individuele werkoverleggen, teamvergaderingen, functioneringsgesprekken en op overige momenten wordt het vierogenprincipe continu besproken en geëvalueerd.
- Op alle locaties is er zoveel mogelijk zicht op de groepen onderling, door middel van glas in de deuren en voldoende ramen;
- De deur van de slaapkamer is altijd geopend als hier een medewerker aanwezig is;
- Aan het begin en einde van de dag en op rustige dagdelen, worden stamgroepen samengevoegd;
- Stagiaires van 18 jaar (en ouder) worden boventallig ingezet. Wanneer er door ziekte of vakantie onverhoopt onvoldoende bezetting is, worden invalkrachten ingezet;

- Er wordt gewerkt met een open deurenbeleid; activiteiten kunnen plaatsvinden in een andere ruimte, met andere kinderen en andere pedagogisch medewerkers. Dit vergroot de sociale controle;

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Wij vinden het belangrijk om oog en aandacht te hebben voor de veiligheid van ieder kind. Indien nodig worden risicosignalen die kunnen duiden op huiselijk geweld en/of kindermishandeling door de pedagogisch medewerkers gesignaleerd, gedocumenteerd en met ouders besproken. Hiertoe werken wij met de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, die speciaal voor de kinderopvang is ontwikkeld. De meldcode is op te vragen bij de locatiehoofden en te vinden op onze website.

2. Het bevorderen van de ontwikkeling van persoonlijke competenties

Hiermee wordt bedoeld dat kinderen bij ons de kans krijgen om vaardigheden te leren en persoonskenmerken te ontwikkelen als veerkracht, weerbaarheid, zelfvertrouwen, eigenwaarde, flexibiliteit en creativiteit in het omgaan met verschillende situaties. Hierdoor leert het kind allerlei problemen flexibel op te lossen en zich aan te passen aan een veranderende omgeving.

Kinderen leren zichzelf kennen; wat ze kunnen en welke interesses ze hebben. Het is belangrijk dat kinderen ook leren welke vaardigheden er nodig zijn in verschillende situaties (bijv. geduld en afwachten, of juist initiatief nemen en doorzetten). Wij bevorderen de persoonlijke competenties van kinderen door de manier waarop wij met de kinderen omgaan.

Ook de inrichting van de ruimten, de mogelijkheden die het speelmateriaal biedt, de activiteiten die we aanbieden en de manier waarop de kinderen met elkaar omgaan spelen hierbij een grote rol. Wij stimuleren kinderen nieuwe dingen eerst zelf te proberen; zo kunnen kinderen ontdekken wat voor hen nog onbereikbaar lijkt.

Wij helpen de kinderen gedurende de dag door complimentjes te geven, geduld te hebben en af en toe een spreekwoordelijk duwtje in de rug te geven.

Wij benaderen kinderen respectvol en positief en geven ze de ruimte om zelf of met elkaar kleine probleempjes op te lossen. Wij letten daarbij op wat kinderen zelf kunnen en waar ze aan toe zijn. We bouwen voort op het ontwikkelingsniveau van kinderen. Wij 'dwingen' kinderen nooit met eten of zindelijkheid. Wij observeren, interpreteren en ondersteunen waar nodig of bieden het kind juist wat extra uitdaging om een stapje verder te komen.

Kinderen met een handicap of ontwikkelingsbijzonderheden

Ook kinderen met een geestelijke en/of lichamelijke handicap of een ontwikkelingsachterstand zijn welkom bij ESKADEE. Hierbij is het uitgangspunt dat het betreffende kind moet kunnen functioneren in de gewone groep, waarbij de pedagogisch medewerkers de zorg en begeleiding die nodig is ook kunnen bieden. Er zijn geen extra voorzieningen of aanpassingen in de groepen aanwezig.

Er wordt een afspraak gemaakt met de ouders/verzorgers en ons locatiehoofd. In overleg met de ouders zal worden bepaald of het kind in de groep kan functioneren en zich kan ontwikkelen. Tijdens de periode van opvang blijft het overleg met de ouders van groot belang. Moet er voor de plaatsing van deze kinderen een beroep worden gedaan op extra inzet van pedagogisch medewerkers of financiële middelen? Dan zullen we daarover met de ouder/verzorger in gesprek gaan en zal de daarvoor verantwoordelijke partij verdere stappen ondernemen.

Zie voor alle details: Bijlage 4. Het bevorderen van de persoonlijke competentie

3. Het bevorderen van de ontwikkeling van sociale competenties

Het aanleren van sociaal gedrag is voor alle kinderen essentieel om zich staande te houden in de samenleving. Kinderen leren bij ons om met anderen samen te spelen en samen te werken, relaties aan te gaan en vriendschappen te sluiten. Een voorwaarde hiervoor is dat het kind leert om zich te verplaatsen in een ander.

Het gebruik van stamgroepen bevordert de ontwikkeling van sociale competentie. De saamhorigheid in de stamgroep bevorderen we door de kinderen elkaar te laten helpen en troosten als dat nodig is. Als een kind hulp nodig heeft bij het aantrekken van de jas, stimuleren wij een ouder kind om hierbij te helpen. Vraagt een kind om aandacht van een pedagogisch medewerker, terwijl zij nog met een ander kind bezig is? Dan legt zij uit dat ze nu nog even bezig is, maar daarna wel tijd heeft. Kinderen leren zo rekening te houden met elkaar.

Kinderen ontwikkelen hun sociale competentie ook door in de groep te praten over individueel of gezamenlijk meegemaakte gebeurtenissen. Zo leren zij van elkaar, delen ervaringen en hebben plezier met elkaar. Tenslotte praten de pedagogisch medewerkers met de kinderen over eigen gevoelens en die van anderen. Zo wordt het vermogen van kinderen om zich in anderen te verplaatsen groter en leren ze om eigen gevoelens te benoemen en te uiten. Kleine kinderen zijn erg lichaamsgericht. Lichaamstaal is het belangrijkste communicatiemiddel, zeker zolang ze nog moeilijk praten. Pedagogisch medewerkers zijn hier alert op en zullen de taal van ieder kind proberen te begrijpen. Dit gaat in overleg met de ouders.

De pedagogisch medewerkers organiseren groepsactiviteiten en dragen daarbij zorg voor onderling contact tussen kinderen. Zo kunnen zij van elkaar leren. Het individuele kind wordt hierbij niet uit het oog verloren. Ieder kind krijgt de aandacht die het verdient. Ook weet een pedagogisch medewerker met regelmaat tijd te vinden om met één of twee kinderen apart een spelletje te doen, het voor te lezen of lekker te knuffelen. Ook deze individuele aandacht bevordert de sociale competentie.

Wij benutten de mogelijkheden die een vestiging als geheel en in samenhang biedt. Dat betekent dat wij vestigingsgericht denken en werken, in plaats van uitsluitend groepsgericht. Wij verbinden ruimten met elkaar om meer ontdekmogelijkheden te creëren. Zo is er voor kinderen meer te beleven: zij kunnen 'op ontdekking' doordat we de ruimten buiten de eigen groepsruimte (gang, hal, andere groepsruimten) ook als speelmogelijkheid gebruiken. Hoe de precieze invulling is, hangt af van de praktische mogelijkheden van het gebouw. Dit verschilt dus per locatie.

Sociale ontwikkeling houdt in dat een kind leert omgaan met andere kinderen en volwassenen, maar ook dat het kind leert van anderen.

Zie voor alle details: Bijlage 5. Het bevorderen van de ontwikkeling van sociale competenties

4. Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen

Om goed in de samenleving te kunnen functioneren, is het nodig dat kinderen de waarden, normen en regels van de maatschappij waarin zij leven, leren kennen en zich eigen maken. Zo kunnen zij hun weg vinden in de maatschappij. Op de vestiging ontmoeten kinderen veel verschillende mensen en maken kennis met een diversiteit aan normen, waarden en soms ook met verschillende culturen.

De groep biedt mogelijkheden om zich de algemeen geldende waarden, normen en regels van de samenleving eigen te maken. Wat de algemeen geldende waarden en normen zijn, is niet altijd eenvoudig concreet te maken. Het is vaak vooral een intuïtief gevoel 'zo gaat dat hier', 'zo doen we dat.' Voor een deel komt dat we ons de waarden en normen zo eigen gemaakt hebben dat we niet meer anders weten en ze vanzelfsprekend en voor de hand liggend vinden.

Pas bij de ontmoeting met andere mensen zien we dat alles wat voor ons vanzelfsprekend is, niet voor iedereen en overal geldt.

De manier waarop pedagogisch medewerkers de kinderen begeleiden in het omgaan met waarden en normen speelt een grote rol. Het gaat niet alleen om het maken van afspraken maar ook erover te blijven praten. Afspraken over hoe we met elkaar en met de omgeving omgaan zijn terug te vinden in de groepsregels.

Onder waarden, normen en regels verstaan we het volgende:

- waarden gaan over wat we met elkaar belangrijk vinden
- normen gaan over wat we in het gedrag goed en niet goed vinden; hoe 'hoort het'
- regels zijn de praktische vertaling van waarden en normen.

Waarden en normen worden weerspiegelt in rituelen en gewoonten, in regels op de groep, in sfeer en aankleding van de ruimten, in het handelen van de pedagogisch medewerker en in de manier van omgaan met elkaar. Belangrijke waarden en normen die we uitdragen, zijn:

- Respect voor elkaar, mensen in hun waarde laten en de ruimte geven om te zijn wie hij is
- Gelijkwaardigheid: de een is niet meer of beter dan de ander
- Waardering voor elkaar
- Positieve, vriendelijke en open manier van omgaan met elkaar
- Eerlijkheid
- Aandacht voor elkaar, naar elkaar luisteren, belangstelling tonen en betrokkenheid
- Tolerantie en verdraagzaamheid, rekening houden met elkaar
- Een ander helpen als deze hulp nodig heeft
- Anderen geen pijn doen, geen schade aan iemand toebrengen of iemand in gevaar brengen,
- Geweldloosheid
- Zorg en aandacht voor de omgeving, voor natuur en milieu, en zorgvuldig omgaan met materialen.
- Verantwoordelijkheidsgevoel

Zie voor alle details: Bijlage 6. Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen

B. Onze profilering en methodes

In onderdeel A hebben we antwoord gegeven op de vraag wat onze pedagogische opvoedingsdoelen zijn en waaraan een pedagogische omgeving in algemene zin moet voldoen om de ontwikkeling van een kind zo goed mogelijk te laten verlopen.

Uitgaande van deze stabiele basis legt ESKADEE haar eigen accent, in samenspraak met ouders en ketenpartners. Op de volgende pagina's, deel B van ons pedagogisch beleid, lees je over onze profilering en methodieken om een relevante bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de 21ste- eeuwse vaardigheden bij kinderen van 0-13 jaar. De basis hiervoor vormt een intensieve samenwerking met alle basisscholen in de gemeente Drimmelen en doorgaande leerlijnen met deze basisscholen. Samen met hen streven we naar een gemeenschappelijke en maatschappelijk verantwoorde invulling van zes O's: Ontwikkeling, Opvoeding, Opvang, Onderwijs, Ontspanning en Ouderbetrokkenheid. Zo kan ieder kind op eigen wijze tot zijn recht komen.

Intensieve samenwerking met alle basisscholen in Drimmelen op weg naar Integraal Kind Centra (IKC)

Uit landelijk onderzoek is gebleken dat er steeds meer ouders behoeften hebben aan het ontzorgen van hun kinderen op het gebied van zorg, welzijn en vrije tijd. Het speelveld is veranderd en ouders verwachten meer flexibiliteit van kinderopvang. Bovendien willen ouders dat kinderopvang-organisaties zich onderscheiden door het aanbieden van extra activiteiten naast alleen kinderopvang.

We werken intensief samen alle basisscholen van de drie schoolstichtingen in de gemeente Drimmelen, SKOD, OBO en De Waarden, op weg naar Integraal Kind Centra (IKC). Het IKC draagt bij aan een eenvoudiger overgang naar de basisschool voor de peuters. Een IKC is een maatschappelijk onderneming,

waarin alle betrokkenen ontwikkeling van kinderen als centraal uitgangspunt hebben.

Een IKC heeft de volgende kenmerken:

- Een IKC is een voorziening voor kinderen van 0 tot 13 jaar, waar zij gedurende de dag komen om te leren, te spelen, zich te ontwikkelen en andere te ontmoeten;
- Het IKC biedt een totaalpakket op het gebied van educatie, opvang, ontwikkeling, zorg, welzijn en vrije tijd.

Begin 2018 heeft dit geresulteerd in diverse peuterspeelgroepen binnen basisscholen en intensieve samenwerking op het gebied van feestdagen en buitenschoolse activiteiten. Bovendien vindt er al kinderopvang plaats binnen basisschool De Stuifhoek. In 2018 en de komende jaren zullen wij gestaag verder

Zie voor meer informatie: www.kindcentra2020.nl

werken om aan steeds meer kenmerken van een IKC te gaan voldoen om uiteindelijk als volwaardige IKC's te gaan functioneren. De verschillende IKC's zullen worden gekenmerkt door de lokale behoeften van onze klanten.

Stimuleren van de ontwikkeling en 21ste-eeuwse vaardigheden

Elk jong kind verwondert zich over de wereld om zich heen. Het ontdekt, leert en ontwikkelt zich als het de ruimte krijgt om zelf dingen uit te proberen en te ervaren. We bieden het kind daarom een omgeving, spelmogelijkheden en activiteiten die uitnodigen en uitdagen tot verwondering. Een omgeving en mogelijkheden die het kind nieuwsgierig maken en waar het kind wat in of mee kan beleven.

Stimulering van de ontwikkeling

We bieden het kind mogelijkheden om te kiezen en wij respecteren deze keuze. Dit betekent niet dat we kinderen altijd maar gewoon hun gang laten gaan. We bieden structuur en houvast en letten er steeds op dat kinderen vooral veel zelf kunnen ontdekken en ervaren. We houden rekening met individuele verschillen tussen kinderen.

21e-eeuwse vaardigheden

De maatschappij verandert door technologie en digitalisering van een industriële naar een kennis- en netwerksamenleving. Gevolg is bijvoorbeeld dat meer mensenwerk wordt gedaan door machines. En bij steeds meer werk worden computers en ICT gebruikt. Werk verandert, functies veranderen. Kinderen hebben 21e eeuwse vaardigheden nodig om hierop voorbereid te zijn.

Het gaat om 11 competenties die weergegeven zijn in het model van de 21e eeuwse vaardigheden, van Nationaal Expertisecentrum Leerplanontwikkeling (SLO) en Kennisnet. Het gaat bijvoorbeeld om vaardigheden als kritisch denken, creatief denken, probleem oplossen, ICT-basisvaardigheden, informatievaardigheden, computational thinking en mediawijsheid.

Zie Bijlage 7. Stimuleren van de ontwikkeling en model 21e eeuwse vaardigheden

Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) Programma en inrichting

VVE is een verzamelnaam voor landelijk vastgestelde methodes die jonge kinderen spelenderwijs stimuleren in hun ontwikkeling. VVE werkt met thema's die aansluiten bij de belevingswereld en het dagritme van kinderen. Kinderen worden hierdoor in hun brede ontwikkeling gestimuleerd. Bijvoorbeeld op het gebied van taal, maar denk ook aan vaardigheden als: op je beurt wachten, delen, kleuren herkennen en tellen.

Al onze peuterspeelgroepen zijn VVE locaties, daarnaast is ook onze gemengde groep (peuterspeelgroep en kinderdagopvang) Bellabbling in Hooze Zwaluwe een VVE-locatie net als Madelief (KDV en PA) in Made.

De voordelen van VVE

- draagt bij aan een optimale ontwikkeling van kinderen;
- zorgt voor een vlotte start op de basisschool;
- heeft oog voor de behoeftes van ieder kind;
- geeft meer zicht op en speelt beter in op ontwikkelingsachterstanden van kinderen.

Kinderen met een VVE-indicatie komen twee dagdelen extra binnen onze peuterarrangementen. Hierdoor kunnen we het kind met herhalingen een passend programma bieden.

Bij de VVE-locaties werken altijd VVE-gekwalficeerde beroepskrachten.

Programma Uk & Puk

Wij hebben er samen met de gemeente Drimmelen voor gekozen om in de peuterspeelgroepen altijd te werken met het VVE-Programma Uk & Puk.

Ook kinderdagopvang kan hiervan gebruik maken, maar dat is geen vereiste (m.u.v. onze gemengde groep in Hooge Zwaluwe en de groep in Madelief Made).

Met Uk & Puk werken we doelgericht aan de ontwikkeling van kinderen door middel van uitdagende activiteiten. De kinderen leren spelenderwijs en doen zelf ontdekkingen. De nadruk ligt op de taalvaardigheden: spreken, luisteren en woordenschat. Daarnaast komen oriëntatie op rekenen en ontwikkeling van sociaal communicatieve vaardigheden aan bod.

Uk & Puk is een totaalprogramma. De activiteiten stimuleren de spraak- en taalvaardigheid, sociaal-emotionele vaardigheden en motorische en zintuiglijke vaardigheden. Alle activiteiten zijn rondom thema's georganiseerd die komen uit de directe belevingswereld van jonge kinderen en spelen zich af in het hier en nu. Uk & Puk werkt veel met kleine groepsactiviteiten en dat is een bewuste keuze. Alle activiteiten stimuleren de mondelinge taalvaardigheid (spreken en luisteren) en de woordenschat. Uk & Puk is geschikt voor kinderen die meer én minder taalvaardig zijn.

Binnen de peuterarrangementen werken we met dagritmekaarten van Puk. Deze kaarten geven het programma van het betreffende dagdeel aan. Op deze manier weet ieder kind wat er staat te gebeuren. Dag. Bij aanvang van het dagdeel worden de dagritmekaarten met de kinderen doorgenomen. Steeds als ze een activiteit gedaan hebben, mogen de kinderen de knijper op de volgende kaart hangen.

Daarnaast zijn de groepen ingericht met verschillende themahoeken. Zo hebben we bijvoorbeeld een kookhoek en een bouwhoek, waar ze zich lekker uit kunnen leven. Iedere groep is ook voorzien van een thematafel. Er liggen verschillende materialen die met het thema te maken hebben. De kinderen kunnen deze materialen gebruiken bij hun activiteiten en dus "ontdekken" op verschillende manieren. Puk heeft een grote rol gedurende het dagdeel. Hij zit bij de kinderen en doet mee met alle activiteiten. De activiteiten vinden plaats binnen verschillende thema's. Zo hebben we bijvoorbeeld als thema "Oef wat warm!" en "Ik en mijn familie!". Binnen het thema staat de taalontwikkeling centraal, daarnaast zijn er mooie knutselactiviteiten en spelletjes.

Ouderbetrokkenheid

Via ons ouderportaal laten we iedere dag aan ouders weten wat de kinderen gedaan hebben. Er wordt een stukje geschreven over de activiteiten en er worden foto's meegestuurd. Op deze manier kunnen ouders nog eens "terugblikken" op de dag.

Daarnaast is herhaling erg belangrijk. Bij aanvang van ieder thema geven we ouders een themablad mee. Daarop staat wat de kinderen leren en welk doel we willen bereiken. Ook staan er oefeningen en activiteiten op die ze zelf thuis kunnen doen. Zo kunnen ze ook thuis op een leuke en juiste manier herhalen. Tijdens de oudergesprekken bespreken we uitgebreid de ontwikkeling van het kind. We geven eventueel nog extra tips en tops mocht dit nodig zijn. Jaarlijks worden er ouderavonden georganiseerd met actuele thema's. In 2019 zullen de pedagogisch coaches aan de slag gaan om nog meer verdieping

te zoeken. Er zal een uitbreiding volgen op de activiteiten voor de ouders en kind. Op deze manier kunnen we nog beter samenwerken met ouders.

Doorgaande leerlijn

Met de inzet van Uk & Puk wordt doelgericht gewerkt aan de doorgaande ontwikkelingslijnen voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Uk & Puk legt een stevige basis voor het basisonderwijs. Kinderen die starten met Uk & Puk, maken makkelijk de overstap naar de methode Schatkist in groep 1 en 2 (de meest gebruikte methode van de omliggende scholen in ons verzorgingsgebied). Thema's, activiteiten en uitgangspunten zullen dan herkenbaar zijn voor de kinderen. Ook biedt Uk & Puk speciale activiteiten voor peuters die bijna naar groep 1 gaan in het thema 'Ik ben bijna 4!'

Kindvolgsysteem Kijk!

In onze kinderdagverblijven en peuterarrangementen volgen we de kinderen met de observatiemethode Kijk! Het Kijk! observatie- en registratiemodel is een praktisch hulpmiddel voor het gestructureerd observeren en registreren van de ontwikkeling van jonge kinderen.

De observatiegegevens worden momenteel volgens vastgestelde frequentie schriftelijk verwerkt in een Kijk! volgboekje. De observatiegegevens worden door de mentoren met de ouders besproken tijdens het 10 minuten gesprek of wanneer de observatie daar eerder aanleiding toegeeft. We onderzoeken momenteel de mogelijkheden voor een digitale verslaglegging via het ouderportaal.

Kijk! Peuters sluit aan op Kijk! 1-2, het observatie- en registratie-instrument voor groep 1 en 2 dat op een groot deel van de basisscholen in de gemeente Drimmelen wordt gebruikt. Het is onze ambitie om samen met de basisscholen waarin wij vertegenwoordigd zijn of intensief samenwerken, gezamenlijk de best passende methode te gebruiken zodat een doorgaande leerlijn ontstaat.

Naar mate de vorming van de genoemde IKC's zich ontwikkelt, zullen mogelijk andere methodieken dan Kijk! hun intrede doen. Indien andere methodieken in beeld komen, zal dit worden voorgelegd aan onze oudercommissies en om advies worden gevraagd.

(Dreigende) ontwikkelingsachterstanden

Wanneer de ontwikkelingslijnen een kind een te grote marge laten zien ten opzichte van de gemiddelde ontwikkeling die je mag verwachten, dan wordt het kind besproken tijdens het kind-overleg op de vestiging. Het locatiehoofd en de pedagogisch medewerkster bespreken de observatie gegevens met de ouders. Tevens bespreken ze of veranderingen in het handelen en/of aanbod nodig zijn.

Kijk! Peuters www.bazalt.nl Indien nodig en als er behoefte is bij ouders, adviseren we ouders om contact op te nemen met het consultatiebureau of het CJG.

Themagericht werken BSO(4-13 jaar)

Kinderen leren door te spelen. Kinderen in de schoolleeftijd ontwikkelen graag hun talenten en vaardigheden, liefst samen met leeftijdgenootjes. Vrij spel en gestructureerde activiteiten zijn beide belangrijk. De buitenschoolse opvang zorgt er in zijn programmering voor dat beide soorten spel aan bod kunnen komen. ESKADEE heeft er voor gekozen voor deze programmering een kapstok te maken, waaraan de activiteiten worden 'opgehangen'. Deze kapstok heet themagericht werken.

De activiteiten worden horend allemaal bij een bepaald thema dat op alle vestigingen gelijk is. De activiteiten bieden een variatie aan vrij en gestructureerd spel, waarbij de verschillende soorten spel inspelen op de verschillende behoeften en aansluiten bij de verschillende ontwikkelingsgebieden van kinderen. De pedagogisch medewerkers halen inspiratie en ideeën uit de afwisseling van thema's en betrekken de kinderen bij de keuze van activiteiten en bij de invulling hiervan.

We vinden het belangrijk dat kinderen kunnen meepraten en meedenken over de gang van zaken op onze BSO. Het is immers hún vrije tijd..

Kinderparticipatie en kinderraad

We vinden het belangrijk dat kinderen kunnen meepraten en meedenken over de gang van zaken op onze BSO. Het is immers hún vrije tijd. Kinderparticipatie staat bij ons dan ook hoog in het vaandel. We betrekken kinderen actief bij het kiezen voor activiteiten. Via de kinderraad hebben kinderen een stem in het beleid op de BSO. De kinderen laten merken hoe zij ergens over denken en de pedagogisch medewerker speelt hier op in.

Wat is de kinderraad?

De kinderraad wordt per BSO-locatie in twee groepen aangeboden:

- Kinderraad 4 t/m 6 jaar: We houden het klein en simpel. We stellen makkelijke vragen zodat we erachter komen wat de meningen/bevindingen zijn. Tijdens deze bespreking wordt er genotuleerd door een pedagogisch medewerker.
- Kinderraad 7 t/m 12 jaar. Er wordt gewerkt met een agenda en een notulist en voorzitter wordt aangewezen.
- Maximaal 10 kinderen per kinderraad.
- Kinderen kunnen zich doormiddel van een inschrijflijs inschrijven voor de kinderraad, hier staat ook omschreven wat het onderwerp is.
- Ongeveer 5 tot 6 keer per jaar (maart-juni-september-november-januari) komen de kinderen samen om de onderwerpen te bespreken. Denk hierbij aan thema's als activiteiten, speelgoed, regels en afspraken, inrichting en eetmomenten.

'Gevoeltool' BSO-kinderen

Het is belangrijk dat kinderen een fijne tijd hebben op de BSO. Immers ook op de BSO geldt dat kinderen zich pas dan ontwikkelen, wanneer zij 'lekker in hun vel zitten'. Om een goed en zo objectief mogelijk beeld te krijgen van het welzijn van je kind deelt de mentor jaarlijks samen met je kind een A4-tje in, onze 'Gevoeltool' dat gebaseerd is op smileys. Zo zien alle partijen in één oogopslag hoe het met je kind gaat. Tijdens het intakegesprek dat vooraf gaat aan de plaatsing op de BSO, wordt bepaald of de ouder/verzorger hier behoefte aan heeft. Op basis van dit ingevulde A4-tje kan een gesprek met ons plaatsvinden, niet verplicht uiteraard.

Zie bijlage 10. 'Gevoelstool'

Overdracht basisschool en BSO

Op het moment dat een kind binnenkomt, begroeten wij elkaar. Mochten we merken dat er iets is, dan benaderen wij het kind om zijn verhaal te doen. Mocht het iets zijn dat op school is voorgevallen, dan gaan wij dit met de leerkracht bespreken. Als ouders hun kind komen ophalen, vertellen wij wat er gebeurd is en dat dit is teruggekoppeld met de leerkracht en welke afspraken er eventueel gemaakt zijn.

Samenwerking met ouders

Een goede communicatie tussen ouders/verzorgers en medewerkers is essentieel. De gedeelde opvoedingsverantwoordelijkheid brengt dit met zich mee. Respect hebben voor elkaar en elkaars mening vormt onze basis. Wij besteden dan ook veel aandacht aan het uitwisselen van informatie en het maken van afspraken over de verzorging. Ook hebben we nauw overleg over specifieke opvoedingsvragen.

We communiceren met ouders middels:

- Een persoonlijk gesprek (gepland en ongepland)
- Via het ouderportaal
- Periodieke nieuwsbrieven
- Social Media

Zie voor alle details: Bijlage 8. Samenwerken met ouders en Bijlage 9. Afspraken en contactmomenten met ouders/verzorgers

Oudercommissie

Er is op elke locatie een oudercommissie. De leden van de oudercommissie behartigen de belangen van de ouders van ESKADEE op het gebied van prijs en kwaliteit. De lokale oudercommissies zijn vertegen-

woordigd in de centrale oudercommissie. Deze commissie vertegenwoordigt de ouders op organisatie-niveau.

Tot slot

Zie je je kind al gaan, stapje voor stapje? Het is een lange, maar vooral leuke, spannende en inspirerende weg die hij gaat. Wij prijzen ons gelukkig en zijn er trots op dat we betrokken mogen zijn bij de opvoeding en ontwikkeling van zo veel kinderen. Wij vinden het een eer dat ouders hun kinderen voor een aantal dagdelen per week aan ons toevertrouwen. Daarom doen wij ons uiterste best om aan dat vertrouwen tegemoet te komen. Wij vertellen je graag persoonlijk nog veel meer over wat we doen en waarom we dat doen.

Wij nodigen zowel nieuwe ouders, als ouders van kinderen die wij al opvangen van harte uit om op onze locaties te komen kijken en te ervaren hoe wij liefdevol zorg dragen voor alle kinderen.

Wij nodigen zowel nieuwe ouders, als ouders van kinderen die wij al opvangen van harte uit om op onze locaties te komen kijken en te ervaren hoe wij liefdevol zorg dragen voor alle kinderen.

Bijlage 1. Gevraagde competenties pedagogisch medewerkers

Het in de praktijk vertalen van de pedagogische visie, uitvoeren van de doelstellingen en de uitgangspunten, vraagt de volgende belangrijke competenties van de pedagogisch medewerker:

- Een positieve houding en een positieve benadering van kinderen.
- Een sensitieve en responsieve houding: goed kijken naar kinderen om het kind te leren kennen en aanvoelen wat elk kind nodig heeft.
- Vermogen om gedrag aan te passen aan de ontwikkelingsfase waarin het kind zich bevindt.
- Praten en uitleggen op het niveau van de kinderen: vertellen wat je doet en wat je ziet.
- Kinderen de ruimte kunnen en durven geven om zich te ontwikkelen, nieuwe mogelijkheden hierbij aanreiken. Een stimulerende omgeving bieden.
- Open staan voor andere ideeën, andere meningen, andere culturen. Respect voor de kinderen, de ouders en voor elkaar.
- Reflectie op het eigen werk en op het eigen handelen: het 'waarom' en 'waarom zo' ter discussie kunnen en durven stellen. Feedback kunnen ontvangen en durven geven.
- Besef en bewustzijn van je rol en van je voorbeeldfunctie voor kinderen, zowel in het omgaan met de kinderen als met de collega-teamleden en andere volwassenen.
- Flexibiliteit en creativiteit: mogelijkheden zien en benutten. Zowel intern als extern.
- Elkaars kwaliteiten kunnen en willen benutten.
- Interactievaardigheden en communicatieve vaardigheden, zowel gericht op de kinderen en ouders als op de collega's.
- Ervoor zorg dragen dat de ouder zijn kind in vertrouwde handen weet.
- Samenwerking: met collega's, met externe organisaties of personen.

Specifiek bij het werken met baby's:

- Goed kijken en luisteren.
- Oog hebben voor het unieke van elke baby.
- Met je volle aandacht bij de baby zijn.
- Geduld; de baby de tijd geven om te reageren.
- Zeggen wat je doet en benoemen wat je ziet.

Specifiek bij het werken met dreumesen en peuters:

- Respect voor de autonomie van het kind: ruimte geven.
- Emotionele ondersteuning bieden.
- Structuur bieden en grenzen stellen.
- Begeleiden van interacties van kinderen.

Specifiek bij het werken met kinderen 4 – 13 jaar:

- Concreet vorm kunnen geven aan kinderp participatie: kinderen een stem geven en betrekken bij het aanbod, de activiteiten, de inrichting, de regels, de gewoontes en tradities van de groep
- Met humor om kunnen gaan met de specifieke vragen en behoeften van deze leeftijdsgroep.

De pedagogisch medewerker krijgt volgens een afgesproken overlegvorm en met regelmaat werkbegeleiding in de vorm van teamoverleg met het locatiehoofd van de vestiging.

Bijlage 2. Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid

en vertrouwen

Het bieden van een gevoel van veiligheid vormt de pedagogische basis. Een veilig en vertrouwd gevoel draagt bij aan het welbevinden van kinderen. Het is noodzakelijk voor een goede ontwikkeling. Vanuit een gevoel van vertrouwen en veiligheid kunnen en durven kinderen op onderzoek uit te gaan en te gaan ontdekken. Vanuit een gevoel van vertrouwen durven de kinderen ook zichzelf te zijn.

De pedagogisch medewerker, de andere kinderen in de groep, de inrichting van de omgeving, de structuur van de dag en organisatie op de groep, kunnen allemaal bijdragen aan een gevoel van veiligheid. De interactie tussen pedagogisch medewerker en kind is een belangrijk pedagogisch middel om het kind een gevoel van veiligheid te bieden.

We dragen zorg voor een prettige sfeer, waarin het kind zich welkom voelt en op zijn gemak is, zodat het zich “thuis” voelt. Humor en met elkaar plezier maken vinden wij belangrijk.

We kijken en luisteren met aandacht naar elk kind en letten op verbale en non-verbale signalen.

Door goed in de gaten te houden hoe het kind zich voelt kunnen we ons pedagogisch handelen aanpassen aan wat het kind nodig heeft. Ook leren we het kind kennen en weten wat hoort bij dit kind.

We hebben oog voor de eigenheid van elk kind, staan open voor het kind en geven het de ruimte. Met het kind praten, gebeurt zoveel mogelijk op ooghoogte van het kind; dit betekent vaak letterlijk “door de knieën gaan” om op gelijke hoogte met het kind te zijn. Als we met de kinderen praten, letten we op onze ‘toon’ en houding. We zorgen voor positieve aandacht en stimulering van positief gedrag. We proberen in te schatten wat het kind begrijpt en kent en houden hier rekening mee.

0 – 4 jaar

Bij jonge kinderen leren kinderen elkaar bijvoorbeeld kennen door ’s ochtends in de kring in spelvorm de namen van de kinderen te noemen en de betrokkenheid onderling te bevorderen (is iedereen er, wie is nieuw, wie komt later, wie gaat binnenkort naar de basisschool etc.). Als het kind er behoefte aan heeft iets van thuis bij zich te houden (een knuffel, jas nog even aan, speen), om zich op zijn gemak te kunnen voelen, kan dit altijd. Vaak is dit tijdelijk en ebt het geleidelijk weg. De pedagogisch medewerkers ondersteunen het kind.

4 – 13 jaar

Wanneer de oudere kinderen uit school komen wordt er besproken wie die dag wel en niet komen. In de spontane gesprekken die ontstaan tijdens bijvoorbeeld het eten en drinken worden de kinderen bij elkaar betrokken door ze te stimuleren ervaringen uit te wisselen.

Bij binnenkomst worden kinderen welkom geheten: er wordt aandacht gegeven aan de ontvangst.

Bij nieuwe kinderen, schuchtere kinderen of gewoon als een kind dat even nodig heeft, biedt de pedagogisch medewerker extra aandacht en ontfermt de pedagogisch medewerker zich over het kind.

Als een kind graag zijn eigen gang gaat en op zichzelf wil spelen, dan krijgt het daarvoor de ruimte. Kinderen zijn nieuwsgierig en willen zien en ontdekken wat er verder te beleven is op de vestiging. Als ze zich voldoende veilig voelen, gaan ze vaak uit zichzelf al verder kijken dan de eigen groep. We geven het kind de ruimte om ook buiten de eigen groepsruimte ervaringen op te doen.

Structuur en dagprogramma

Om een veilige basis te creëren zijn duidelijkheid en structuur belangrijk. Elk kind heeft het nodig om te weten wat kan en niet kan, te weten waar het aan toe is. Dat geeft rust en veiligheid. Er kan veel in het kinderdagverblijf, de peuterspeelgroep en de buitenschoolse opvang, maar er zijn ook grenzen. Zonder regels en structuur ontstaat er al gauw een chaos. We zorgen ervoor dat we helder zijn in wat we verwachten en in wat er wel en niet kan. We weten met elkaar waarom we bepaalde regels hebben afgesproken.

De manier waarop het dagprogramma is opgebouwd, speelt een rol bij het bereiken van een gevoel van veiligheid. Het bieden van structuur en duidelijkheid zijn factoren die maken dat kinderen weten waar ze aan toe zijn. Dat draagt bij aan een veilig en vertrouwd gevoel. We brengen daarom structuur aan in de dagindeling en zorgen voor een dagritme en continuïteit. We hebben afspraken over gebruik van speelmaterialen. We gaan bij de dagindeling uit van wat de kinderen nodig hebben en wat de kinderen aangeven en wijken daarom ook af van voorgenomen programma's of vaste patronen. Het kind staat ook hierin centraal.

We proberen aan te sluiten bij de eigen gewoontes van het kind voor zover haalbaar. Dit verschilt per kind en per leeftijd. Het kind is in het kinderdagverblijf, de peuterspeelgroep en de buitenschoolse opvang toevertrouwd aan onze zorg en afhankelijk van goede verzorging. We hebben daarom afspraken over gezondheid en hygiëne.

In het kinderdagverblijf, de peuterspeelgroep en de buitenschoolse opvang worden de kinderen bij binnenkomst welkom geheten. Er wordt aandacht gegeven aan de ontvangst. Bij nieuwe kinderen, verleggen kinderen of kinderen die dit even nodig hebben, ontfermt de pedagogisch medewerker zich over het kind en wordt extra aandacht aan het kind geschonken. Als het kind (met name in het kinderdagverblijf en de peuterspeelgroep) er behoefte aan heeft om iets van thuis bij zich te houden om zich op zijn gemak te kunnen voelen, dan kan dit altijd. Vaak is dit tijdelijk en is het op een later moment niet meer nodig.

Ook het gebruik van tradities en vaste punten in het dagprogramma, zijn belangrijk om een groepsgevoel en een gevoel van vertrouwdheid te creëren. Er worden met elkaar gewoontes gecreëerd en ervaringen gedeeld. Wij vinden het daarnaast ook belangrijk dat we het kind dat graag zijn eigen gang gaat, hiertoe de gelegenheid te bieden. Kortom; wij kijken goed naar de individuele behoefte van kinderen en spelen hierop in.

Groepsruimte

Kinderen zijn nieuwsgierig en willen zien en ontdekken wat er verder te beleven is in het kinderdagverblijf, de peuterspeelgroep of de buitenschoolse opvang. Als kinderen zich voldoende veilig voelen, gaan ze vaak uit zichzelf al verder kijken dan de eigen groep. Wij geven het kind de gelegenheid om ook buiten de eigen groepsruimte, ervaringen op te doen.

Door bewust gebruik van kleuren en materialen, zorgen we voor een prettige sfeer in het kinderdagverblijf, de peuterspeelgroep en de buitenschoolse opvang. Wij willen een uitnodigende ruimte creëren, waar de kinderen zich op hun gemak voelen. Een huiselijke en kindgerichte sfeer vinden we belangrijk alsmede een juiste balans tussen uitdaging en veiligheid.

Door herkenbaarheid van gebruik van verschillende ruimten en hoeken, weet het kind waar het uit kan kiezen. Dit kan doordat er structuur is in de inrichting; zo weet een kind waar de verkleedkleden te vinden zijn en waar het kan puzzelen. We maken afspraken over gebruik van de ruimte zodat de kinderen weten waar ze aan toe zijn en wat er kan en mag. Er zijn regels over de fysieke veiligheid om ongelukken te voorkomen.

Ruimte 0 – 4 jaar

Bij een groep voor kinderen van 0 - 4 jaar hebben we naast licht en ruimte ook aandacht voor de inrichting van de kasten en hoeken. Op die manier kunnen kinderen zelf hun weg vinden in de ruimte, materialen kiezen en opruimen. Bij de inrichting letten we erop dat de pedagogisch medewerker goed toezicht hebben op de kinderen. We richten de ruimte zo in dat het kind zich veilig voelt om zelfstandig en fysiek veilig op ontdekking uit te gaan.

In de aankleding van de ruimte en bij een activiteit, bijvoorbeeld in het kader van een thema maken we ook gebruik van dingen die de kinderen of ouders/verzorgers van thuis meenemen.

Dat kan variëren van foto's van thuis tot bladeren die met de ouders/verzorgers samen van een boswandeling zijn meegenomen.

Bij voldoende ruimte hangt er van ieder kind op de groep een foto en heeft ieder kind een eigen bakje of laatje waar het zijn/of haar persoonlijke spullen in kan bewaren; bijvoorbeeld, een speen, een knuffel of een meegebrachte tekening van school.

Ruimte 4 – 13 jaar

Bij de BSO groepen is de herkenbaarheid van de verschillende ruimten en hoeken ook belangrijk. We brengen structuur aan in de inrichting zodat kinderen weten waar het speelgoed en bijvoorbeeld knutselmateriaal te vinden is. BSO kinderen kunnen behoefte hebben aan wat meer ruimte. Ze willen ze zich terug kunnen trekken. Met bankjes en kasten proberen we hoekjes. We streven ernaar het creëren van een gezellige, huiselijke sfeer.

We maken afspraken over gebruik van de ruimte zodat de kinderen weten waar ze aan toe zijn en wat er kan en mag. We hebben regels over de fysieke veiligheid om ongelukken te voorkomen; bijvoorbeeld klimmen kan op het speeltoestel en er bovenop staan ook, maar dat mag niet op de tafel.

Bijlage 3. Regelgeving BKR

Regelgeving BKR 0-4 jaar

Voor dagopvang gelden de volgende regels:

- één pedagogisch medewerker per drie aanwezige kinderen tot 1 jaar;
- één pedagogisch medewerker per vijf aanwezige kinderen van 1 tot 2 jaar;
- één pedagogisch medewerker per zes aanwezige kinderen van 2 tot 3 jaar;
- één pedagogisch medewerker per acht aanwezige kinderen van 3 tot 4 jaar.
- Bij kinderen van verschillende leeftijden in één groep moet een gemiddelde berekend worden voor de vaststelling van het aantal kinderen per pedagogisch medewerker volgens het toegevoegde schema van het convenant. 1 ratio
- De stamgroep bestaat uit maximaal twaalf kinderen bij 0-1 jaar en maximaal zestien kinderen bij 0-4 jaar (waarvan maximaal acht kinderen tot 1 jaar).
- Voor het maximaal aantal op te vangen kinderen gelden de ratio's zoals opgenomen in de bijlagen.
- Een kind maakt gedurende de week gebruik van maximaal twee stamgroep ruimtes;
- Activiteiten in het kader van open deurenbeleid kunnen buiten deze ruimtes plaatsvinden.
- Vaste ruimte: in principe hebben alle kinderen een vaste groep. Wel kan worden besloten om, aan het begin en aan het eind van de dag, kinderen in een andere ruimte te ontvangen of weer op te halen waarbij een vaste pedagogisch medewerker van de betreffende stamgroep aanwezig is. Voor zowel kinderen als ouders moet inzichtelijk zijn welke ruimte dit is.
- Indien het kind aantal het toelaat, kunnen stamgroepen samengevoegd worden tot één groep waar bij in principe een vaste pedagogisch medewerker aanwezig is, uitgaande van een kloppende BKR. Voor zowel kinderen als ouders is inzichtelijk welke ruimte en welke groep dit is.

Regelgeving BKR 4-13 jaar

Voor buitenschoolse opvang gelden de volgende regels:

- Eén pedagogisch medewerker per tien (aanwezige) kinderen;
- Wanneer kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar of wanneer enkel kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 7 jaar in de basisgroep zitten, geldt een maximale groepsgrootte van twintig kinderen;
- Wanneer enkel kinderen in de leeftijd van 8 tot en met 12 jaar in de stamgroep zitten, geldt een maximale groepsgrootte van dertig kinderen;
- Bij activiteiten in groepen groter dan dertig kinderen besteedt de houder in het pedagogisch beleidsplan aantoonbaar extra aandacht aan de omgang met de stamgroep;
- De kinderen kunnen bij activiteiten de stamgroepen verlaten; dan wordt de maximale omvang van de basisgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch medewerker van

- kracht, toegepast op het totaal aantal aanwezige kinderen op de locaties;
- In principe hebben alle kinderen een stamgroep. Wel kan worden besloten om kinderen in een andere ruimte te ontvangen of weer op te halen waarbij een pedagogisch medewerker aanwezig is. Voor zowel kinderen als ouders moet inzichtelijk zijn welke ruimte dit is;
  - Indien het kind aantal het toelaat, kunnen stamgroepen worden samengevoegd. Voor zowel kinderen als ouder moet inzichtelijk zijn welke ruimte en stamgroep dit is.

Regelgeving BKR m.b.t. inzet stagiairs, vrijwilligers en beroepskrachten in opleiding

In het akkoord IKK is afgesproken dat maximaal 33% van het totaal aantal benodigde beroepskrachten volgens de beroepskracht-kindratio mag bestaan uit stagiairs en beroepskrachten in opleiding. Deze afspraak is gemaakt vanuit het perspectief dat kinderopvang een vak is en dat het ongewenst is als er binnen een kindercentrum teveel stagiairs of beroepskrachten in opleiding tegelijkertijd worden ingezet.

Wij zetten beroepskrachten in opleiding en stagiairs in conform de meest recent aangevangen cao kinderopvang.

De taken van stagiaires zijn verschillend. Dit hangt af van het opleidingsniveau en het leerjaar waarin de student zit. Als leidraad volgen we de stageopdrachten vanuit de opleiding. Bijvoorbeeld een eerste jaars- niveau 3 kijkt vooral mee in de dagstructuur. En doet kleine taakjes mee. Een 3e jaars student doet actiever mee. Zij mogen oudergesprekken voeren en bijvoorbeeld een fles klaarmaken. In de BSO is het vooral gericht op het bedenken en uitvoeren van activiteiten.

De vrijwilligers in de tussenschoolse opvang zijn er vooral ter ondersteuning van de beroepskrachten. Zij helpen met begeleiding van de kinderen, klaarzetten van materialen en schoonmaak.

Maximaal een derde deel van het totaal minimaal aantal op het kindercentrum in te zetten beroepskrachten bestaat uit beroepskrachten in opleiding en stagiairs. Het totaal minimaal aantal op het kindercentrum in te zetten beroepskrachten wordt daarbij berekend door BKR benodigde minimaal aantal in te zetten beroepskrachten op de afzonderlijke groepen van een kindercentrum bij elkaar op te tellen. Structureel afnemen extra dag(deel)

Wanneer ouders een mutatie van de bestaande overeenkomst aanvragen (uitbreiding), dan is het uitgangspunt dat bij het structureel afnemen van een extra dag(deel) het kind in de oorspronkelijke stamgroep of basisgroep geplaatst wordt. Wanneer de groeps grootte het niet toelaat het kind een extra dag(deel) in deze groep te plaatsen, kan in overleg met ouders besloten worden het kind voor die dag/dat dagdeel tijdelijk in een andere groep te plaatsen. Hiervoor is schriftelijke toestemming van de ouders nodig.

Daar het hier gaat om een structurele opvang, wordt het overleg hierover en het vastleggen van deze afspraak ingezet en afgewikkeld door de Medewerker Planning.

Indien deze situatie zich voordoet, mag een kind in maximaal één andere groep geplaatst worden, waarbij de eis van maximaal twee stamgroep ruimtes (in geval van dagopvang) niet wordt losgelaten. Zodra plaats is in de oorspronkelijke stam- of basisgroep wordt het kind overgeplaatst naar deze groep. De Medewerker Planning bewaakt dit middels het planningssysteem. In de (nieuwe) plaatsingsovereenkomst wordt vermeld dat het kind voor die dag in een andere groep wordt opgevangen en per wanneer de het kind weer in zijn eigen groep geplaatst kan worden.

Flexibele opvang

Onder flexibele opvang wordt verstaan:

- een incidenteel, onregelmatig en onvoorspelbaar aanbod in aanvulling op een vast aanbod of
- een structureel aanbod wat door omstandigheden van ouders onregelmatig wordt afgesproken op maandbasis.

Indien een organisatie flexibele kinderopvang aanbiedt, dient te worden aangetoond dat het voldoet

aan deze omschrijving en op welke wijze een goed pedagogisch klimaat gewaarborgd wordt. Voorts dient vooraf voor ouders inzichtelijk te zijn gemaakt op welke groep het kind opgevangen wordt. Er wordt op basis van bovenstaande voorwaarden op onderstaande drie items een uitzondering gemaakt:

- Aan ouders en kinderen wordt duidelijk aangegeven in welke stamgroep het kind is geplaatst en welke pedagogisch medewerkers in principe welke dag bij welke groep horen;
- Aan één kind worden maximaal drie vaste pedagogisch medewerkers gekoppeld. De koppeling van vaste pedagogisch medewerkers aan kinderen geldt behoudens ziekte, verlof of vakantie;
- Een kind maakt gedurende de week gebruik van maximaal twee stamgroepruimtes.

Bij ESKADEE wordt Flexibele Opvang aangeboden met inachtneming van onderstaande pedagogische uitgangspunten:

- Voor aanvang van de opvang dient altijd een intake plaats te vinden.
- Opvang vindt plaats volgens opgave maandrooster en volgens afname van de tijden geldend bij het gekozen product.
- Het aantal kinderen met een flexibele plaats is gemiddeld niet meer dan het aantal groepen van de betreffende locatie. Hiermee wordt voorkomen dat het aantal kinderen dat flexibele opvang geniet niet te groot is ten opzichte van de gebruikelijke stamgroep op die dag.
- De BKR moet te allen tijde kloppend zijn volgens de wettelijke eisen die gesteld zijn.
- Het welzijn van het kind staat te allen tijde voorop. Mocht blijken dat een kind niet kan aarden onder de omstandigheden van flexibele opvang, dan wordt in overleg met alle betrokkenen het contract flexibele opvang beëindigd.

Bijlage 4. Het bevorderen van de persoonlijke competentie

Spel en activiteiten

Activiteiten die vooral veel mogelijkheden bieden voor het verder ontwikkelen van persoonlijke competenties zijn bijvoorbeeld samenspel, fantasiespel, drama, naspelen en meespelen. Kinderen leren wat zij kunnen en wie zij zijn door te leren winnen en verliezen, lastige situaties zelf op te lossen, grenzen te verkennen en te verleggen, mogelijkheden te ontdekken en dingen zelf te maken en daar complimenten voor te krijgen. Wij bieden daarom een grote variatie in activiteiten, in speelmogelijkheden en in spelmaterialen, zowel binnen als buiten.

We houden rekening met individuele, culturele en sekseverschillen tussen de kinderen. Dit betekent dat het speelmateriaal, de ruimte maar ook de rituelen hierop afgestemd kunnen worden, zodat ieder kind zich thuis voelt.

0 – 4 jaar

Tijdens spel, activiteiten en verzorgingssituaties geven wij kinderen complimenten, ‘we zeggen wat we zien en benoemen wat we doen.’ Soms doen we mee met het spel, en brengen daarbij nieuwe elementen of ideeën in. We proberen daarbij het initiatief vooral bij het kind te leggen / te laten. Zo maken we het op een speelse manier bewust van zijn eigen capaciteiten.

We stimuleren de zelfredzaamheid van peuters. Vooral bij eten en drinken, aan- en uitkleden kan de zelfredzaamheid geoefend worden. Ook bij zelfstandig eten, drinken, zindelijk worden, e.d. stimuleren wij het kind op een positieve manier.

4 – 13 jaar

Bij de kinderen in de basisschoolleeftijd letten de pedagogisch medewerkers erop voldoende afstand te bewaren als kinderen zelf bezig zijn. Initiatieven van de kinderen worden gestimuleerd en kinderen worden geënthousiasmeerd.

Wij gaan in op grapjes en gaan met humor in op ondeugend en uitdagend gedrag.

Elk kind is trots als het zelf dingen kan doen. Wij stimuleren de zelfstandigheid van elk kind en doen dat gedoseerd en passend bij de ontwikkeling en de leeftijd van het kind. Zo kunnen kinderen bepaald speelmateriaal zelf pakken en is de ruimte zo ingericht dat kinderen weten wat ze

waar kunnen vinden en doen.

Het eigen lichaam

Een kind ontdekt geleidelijk aan wie het is en wat het kan. Daarbij hoort ook het ontdekken van het eigen lichaam, van de ontwikkeling daarvan en van de eigen kinderlijke seksualiteit. Kinderen stellen vragen over seksualiteit en ze willen een begrijpelijk en eerlijk antwoord op hun vragen. We schatten in waar het kind aan toe is. We antwoorden en geven uitleg op een manier die bij de ontwikkeling en leeftijd van het kind past.

0 – 4 jaar

Peuters ontdekken dat jongens en meisjes verschillen. Ze krijgen belangstelling voor het eigen lichaam. Het roepen van “vieze” woorden kan soms populair zijn bij een kind of in de groep kinderen. Dit hoort bij de normale ontwikkeling van een kind. Het gaat meestal vanzelf weer over en we maken er dan ook niet veel drukte over.

4 – 13 jaar

Rond een jaar of tien, elf gaat het lichaam van kinderen veranderen. Er kunnen grote verschillen zijn in de lichamelijke ontwikkeling rond deze leeftijd. Het is goed om hen op deze veranderingen voor te bereiden. Kinderen kunnen wel eens schuttingtaal gebruiken. Wij maken hen duidelijk dat we niet willen dat ze deze woorden gebruiken omdat ze niet respectvol zijn. Seksualiteit is geen taboe; we proberen op een natuurlijke manier met het onderwerp om te gaan.

Bijlage 5. Het bevorderen van de sociale competentie

Met sociale competentie wordt bedoeld de vaardigheden en kennis over hoe je met anderen omgaat, je weg vinden in een groep, samenwerken, rekening houden met anderen, conflicten voorkomen, conflicten oplossen en het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid.

0 – 4 jaar

Samen iets maken, delen, op je beurt wachten, rekening houden met elkaar, elkaar vertrouwen, je inleven in een ander maar ook voor jezelf leren opkomen en elkaar helpen, zijn ervaringen die kinderen dagelijks meemaken in een groep. Ook ervaringen als: met elkaar nieuwe ontdekkingen doen, een fantasiespel verzinnen, winnen en verliezen, samen plezier hebben, leuke dingen doen, maar ook ruzies oplossen, verdriet delen en troosten komen regelmatig voor.

Samen eten, een nieuw kind in de groep verwelkomen, de kring in de ochtend, feest vieren, afscheid nemen, zijn rituelen die de groep vormen, betrokkenheid geven en een gevoel van gezamenlijkheid doen ontstaan. We stimuleren positieve interactie tussen de kinderen en geven kinderen de ruimte om hun eigen weg te vinden in het contact, ook als er onenigheid of kleine conflicten ontstaan tussen kinderen. Kinderen kunnen conflicten vaak op een goede manier oplossen als ze daar de gelegenheid voor krijgen.

4 – 13 jaar

De pedagogisch medewerker is gericht op positieve interactie en heeft een voorbeeldfunctie. Zo leren kinderen van elkaar en van de pedagogisch medewerker hoe ze op een rustige, open manier ruzies en conflicten kunnen oplossen en hoe ze deze kunnen voorkomen. De pedagogisch medewerker ziet van een afstandje toe en houdt in de gaten of de kinderen er zelf uitkomen. Waar nodig wordt er hulp, ondersteuning en/of advies gegeven.

We respecteren kindervriendschappen en houden rekening met de verschillende en wisselende behoeften en ontwikkeling van de kinderen om samen of juist liever individueel te spelen.

We zorgen dat de inrichting van de ruimtes en het aanbod van spelmateriaal en activiteiten uitnodigen tot sociale interacties. Door bijvoorbeeld verschillende hoeken in te richten kunnen kinderen min of

meer ongestoord naast elkaar spelen. Tegelijkertijd kunnen de kinderen makkelijk naar een andere plek lopen en zien wat andere kinderen doen.

Bijlage 6. Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen

Pedagogisch medewerkers hebben een belangrijke rol in het uitdragen en voorleven van waarden en normen. Kinderen verkennen de grenzen en willen weten wat van hen verwacht wordt. Jonge kinderen weten nog niet wat goed is en wat niet goed is. Ze kunnen dat niet uitleggen. Ze leren door ervaring en ontdekken waar grenzen zijn en wat er van hen verwacht wordt. Ze zien van pedagogisch medewerkers wat goed is en wat niet goed is.

We leven voor, geven het goede voorbeeld en leggen uit wat er van een kind verwacht wordt. Uitgangspunt is een positieve houding. Dat betekent dat gewenst gedrag wordt beloond met een compliment, met speciale aandacht. Soms zoekt een kind bewust de grenzen op. We maken afspraken met het kind en maken duidelijk wat de regels zijn op de vestiging en waar de grens is, als een kind hier tegenaan loopt.

Onacceptabel gedrag

Als een kind onacceptabel gedrag vertoont of normen/grenzen overschrijdt zijn er verschillende mogelijkheden om te handelen. Hoe precies gehandeld wordt, is afhankelijk van verschillende factoren als leeftijd, ontwikkelingsfase, ernst van de situatie.

Anti-pestbeleid

We hebben een anti-pestbeleid (concept pestprotocol) waarin pedagogisch medewerkers handvatten krijgen om pesten tegen te gaan.

Rituelen en feestdagen

Ook gewoonten en rituelen, hoe we feestvieren en welke feesten we vieren en waarom, kunnen onderwerp van gesprek zijn. Zo kunnen de kinderen meebepalen op welke manier er afscheid genomen wordt van een kind en hoe een verjaardag wordt gevierd. Dat geeft begrip en waardering voor elkaar en een gevoel van gezamenlijkheid en verantwoordelijkheid.

0 – 4 jaar

We spreken de kinderen aan op het ongewenste gedrag en benoemen juist het gewenste gedrag.

Het is ook mogelijk het kind te waarschuwen, gedrag te negeren, het kind af te leiden en het kind even uit de conflict

situatie te halen om weer tot rust te komen (overigens nooit buiten het zicht van een pedagogisch medewerker).

Wanneer een kind uit een conflict situatie wordt gehaald, kijken we op dat moment wat een goede plek is voor het kind om tot rust te komen. Voor kinderen die dat nodig hebben zullen we, in overleg met het kind en de ouders, individuele afspraken maken over hoe te handelen wanneer het kind grensoverschrijdend gedrag vertoont.

4 – 13 jaar

Oudere kinderen in de basisschoolleeftijd weten al veel beter wat we van verwacht wordt en wat wel en niet kan op de BSO. Zij kunnen beter uitleggen waarom ze zich op een bepaalde manier gedragen en waarom iets goed of niet goed is. De regels worden in de groep uitgebreid besproken. We vinden het belangrijk dat de kinderen écht zelf betrokken worden bij het vaststellen van de belangrijkste regels op

de groep. In de BSO worden de belangrijkste regels opgeschreven en opgehangen zodat iedereen weet wat de afspraken en regels zijn. De regels en afspraken worden regelmatig met elkaar en de kinderen geëvalueerd.

Bijlage 7. Stimuleren van de ontwikkeling en 21ste eeuwse vaardigheden

0 – 4 jaar

Bij het aanbod aan spelmaterialen, bij de activiteiten en de inrichting letten we op variatie, waarbij aan alle verschillende ontwikkelingsgebieden aandacht wordt besteed.

- Lichamelijke ontwikkeling: grote en kleine motoriek
- Zintuiglijke ontwikkeling
- Cognitieve ontwikkeling
- Taal/ spraakontwikkeling:
- Ontwikkeling van creativiteit en fantasie

4 – 13 jaar:

- Lichamelijke ontwikkeling / motorische ontwikkeling
- Taal –en denkontwikkeling
- Seksuele ontwikkeling
- Sociale ontwikkeling
- Morele ontwikkeling
- Ontwikkeling van creativiteit en fantasie

Zie ook <https://www.kennisnet.nl/artikel/alles-wat-je-moet-weten-over-21e-eeuwse-vaardigheden/>

Bijlage 8. Samenwerken met ouders

Een goede communicatie tussen ouders/verzorgers en medewerkers is essentieel. De gedeelde opvoedingsverantwoordelijkheid brengt dit met zich mee. We delen onze ervaringen met je kind persoonlijk, via het ouderportaal en via periodieke nieuwsbrieven voor informatie van algemene aard.

0 – 4 jaar

Bij jonge kinderen is een goede communicatie, uitwisseling van informatie noodzakelijk. De pedagogisch medewerker moet op de hoogte zijn van het slaap- en voedingsritme. Ook bijzonderheden van het kind zijn belangrijk. Het is goed om de pedagogisch medewerker ervan op de hoogte stellen als er bijzonderheden zijn in de omgeving van het kind die van invloed kunnen zijn op zijn welbevinden of gedrag. Ook speelgewoontes of manieren van troosten zijn voorbeelden van zaken die goed zijn om te weten, zodat de pedagogisch medewerker hiermee rekening kan houden.

Voor het kind kan het meenemen van kleine zaken van thuis, zoals een knuffel of een foto, een verbinding leggen tussen thuis en onze vestiging. Dit kan in de beginperiode bij het wennen op de vestiging helpen om sneller vertrouwd te worden. Ook kan het kind bijvoorbeeld in het kader van een thema of activiteit thuis met de ouder/verzorger dingen opzoeken die hiermee verband houden en deze meenemen. Ouders/verzorgers kunnen thuis met het kind de liedjes zingen die het kind geleerd heeft.

Voor de ouders/verzorgers is het belangrijk om te weten wat het kind heeft meegemaakt op het met wie het gespeeld heeft, wat er gedaan is, of het kind het naar de zin heeft gehad. Ook bijzonderheden of opvallende zaken worden door de pedagogisch medewerker verteld aan de ouders/verzorgers en gecommuniceerd via het ouderportaal.

4 -13 jaar

Naarmate de kinderen ouder worden, groeit hun zelfstandigheid en zien de pedagogisch medewerkers de ouders/verzorgers minder. In tegenstelling tot de dagopvang brengen de ouders/verzorgers de kinderen niet zelf naar de BSO. De pedagogisch medewerkers halen de

PERSOONLIJK PORTRET

Naam:

Leeftijd kind:

Ingevuld door:

Datum

Kinderopvang ESKADEE

Locatie:

Groep:

Bijlage 10. 'Gevoelstool'

Wat wij zien bij jouw kind:

Voelt zich prettig bij ons:

Is nieuwsgierig, ondernemend, onderzoekend:

durft zichzelf te zijn en voor zichzelf op te komen

Bijzonder aan jouw kind vinden wij:

Contact met
andere kinderen:

Contact met
pedagogisch
medewerkers:

Mate van betrokkenheid in het vrije spel:

- gaat op in het spel/geconcentreerd/energiek/creatief/zetdoor
- is bezig maar speelt vluchtig/oppervlakkig/kort
- komt moeilijk tot vrij spel/dromerig/snel afgeleid

Bij georganiseerde activiteiten:

- gaat op in de activiteiten
- doet zo nu en dan mee met de activiteiten
- doet nauwelijks mee met de activiteiten

Dit is wat wij doen om ervoor te zorgen dat jouw kind het naar de zin heeft bij ons:

JOUW PORTRET

Je naam:

Je leeftijd:

Ingevuld op datum:

Dit vind ik van de medewerkers:

- Leuk
- soms wel, soms niet leuk
- Niet leuk

Op de BSO voel ik me

- Heel goed
- Soms wel goed soms niet goed
- Niet goed

De BSO medewerkers luisteren naar mijn ideeën

- Altijd
- Soms
- Helemaal niet

Dit vind ik van de kinderen van de BSO

- Leuk
- soms wel, soms niet leuk
- Niet leuk

Met deze kinderen speel ik graag:

Dit ben ik:

Op de BSO doe ik dit graag:

Hier ben ik goed in:

Wat ik graag zou willen doen bij de BSO:

**Eskadee Centraal Bureau
Middelmeede 38 - 4921 BZ Made
Postbus 153 - 4920 AD Made - (0162) 68 61 79
www.eskadee.nl - info@eskadee.nl**

***ESKADEE biedt de
volgende vormen van
opvang:***

- **Kinderdagopvang (KDV)**
- **Peuterspeelgroepen (PA)**
- **Buitenschoolse Opvang (BSO)**
- **Tussenschoolse opvang**

***MEER INFORMATIE:
www.eskadee.nl***

**Onze vestigingen
Kinderdagopvang - Buitenschoolse opvang
en Peuterspeelgroepen zijn gevestigd in de kernen
Made - Terheijden - Wagenberg en Hooge Zwaluwe**